

Okuyucu Mektupları / Reader Letters

Dr. Müjgan Cunbur'un Anısına

In Memory of Dr. Müjgan Cunbur

Tuncel Acar*

Öz

Milli Kütüphane'nin eski başkanlarından Dr. Müjgan Cunbur'un vefatı nedeniyle kaleme alınan anı yazısıdır.

Anahtar Sözcükler: Müjgan Cunbur; milli kütüphane

Abstract

This is a memory article which is written for death of former chair of Turkish National Library Dr. Müjgan Cunbur

Keywords: Müjgan Cunbur; National Library

Ulu önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Türk kadını için söylediği şu tespit ile yazıma başlamak istiyorum:

“Dünyada hiçbir milletin kadını, ben Anadolu kadınından fazla çalıştım, milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte, Anadolu kadını kadar emek verdim diyemez. Erkeklerden kurduğumuz ordumuzun hayat kaynaklarını kadınlarımız işletmiştir. Çift süren, tarlayı eken, kağnısı ve kucağındaki yavrusu ile yağmur demeyip, kış demeyip cephenin ihtiyaçlarını taşıyan hep onlar, hep o yüce, o fedakâr, o ilahi Anadolu kadını olmuştur. Bundan ötürü hepimiz bu büyük ruhlu ve büyük duygulu kadınlarımızı, şükranla ve minnetle sonsuza kadar aziz ve kutsal bilelim.” (30 Mart 1923 Vakit Gazetesi).

Gerçekten de Türk kadını, Türkiye Cumhuriyeti'nin kültür yaşamındaki değerlerin yeniden kazanılmasında, öğretilmesinde ve yaşatılmasında dünyada bir benzeri daha görülmemiş fedakârlığı, cefakârlığı ve basireti ile öncü olmuştur. Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin aydınlık yüzleri olan Türk kadınları, Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında tartışmasız üstün kahramanlık göstermiş; çağdaşlığa, ilme ve sanata açılan penceremizin de yüz akı olmuşlardır.

Atatürk devrimleri ile seçme ve seçilme hakkını Avrupa'dan önce kazanmış olan Türk kadını, Türk toplumundaki köklü değişimlerin benimsenmesinde en az erkekler kadar başarılı olmuş ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesini temsilde kısa zamanda olağan üstü başarı göstermiştir. İşte bu başarının mimarlarından birisi de 25 Eylül 2013 tarihinde kaybettiğimiz değerli hocamız ve mesleğimizin duayenlerinden Sayın Dr. Müjgan Cunbur Hanımefendidir.

* Milli Kütüphane Eski Başkanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Müşaviri. e-posta: ta.focus@gmail.com

Hocamız, bir Cumhuriyet çocuğu olarak 12 Ocak 1926 tarihinde İstanbul'da doğdu. Fatih İlkokulu'nda ilköğrenimini tamamladıktan sonra Ortaöğrenimini Karagümrük ve Anafartalar Ortaokulu'nda tamamlamıştır.

Ankara Kız Lisesini bitirdikten sonra Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi (DTCF) Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü kazanmış ve 1948'de mezun olmuştur. 1948-1952 yıllarında üstün bir performans ile çalışarak; «Gülşehrî ve Mantık ut-Tayr'ı» adlı doktora tezini çalışmış ve bu çalışma «Pekiye» derece ile kabul edilmiş ve akademik kariyeri olan «Edebiyat Doktoru» unvanını kazanmıştır.

Bir ömrü elbette kısa cümlelerle kısa biyografik bilgilerle ifade etmek, anlatmak mümkün değildir. Ömrünü Türk kültürüne ve sanatına adayan hocamız Milli Kütüphanemizin kurucusu rahmetli Adnan Ötügen'in yönetiminde gerçekleştirilen «Kütüphanecilik Kursu» na iki yıl devam etmiş ve doktorasını hazırladığı sırada DTCF Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ü Kütüphanesinde fahri olarak çalışmıştır. Hocamızın edebiyata, kitaba ilgisi ve çok yönlü araştırmacı kişiliği, kendisini 1954 yılında Milli Kütüphane ile buluşturmuştur.

«Kütüphaneci» kadrosu ile Milli Kütüphane'ye atandıktan sonra, henüz yeterli hizmet sunma imkânı olmayan Mikrofilm Bölümü'nde yazma eserlerin mikrofilm arşivini hazırlamakla görevlendirilmiştir. Mikrofilm Bölümü Müşaviri ve Yazmalar - Nadir Eserler Bölümü Şefi olarak çok başarılı bir hizmet sunan Hocamız, 11 Temmuz 1959'da Millî Kütüphane Müdürlüğüne vekâleten atanmıştır. Vekaleten yürüttüğü müdürlük görevinden Milli Kütüphane Genel Müdürlük görevine 1965 yılında atanmış kısa süreli bazı kesintiler dışında emekli olduğu 1987 yılına kadar bu görevini başarı ile sürdürmüştür.

Emekli olduktan sonra da aktif olarak çalışmaya devam eden hocamız haftanın beş günü Milli Kütüphaneye gelerek yazmaların kataloglanması çalışmalarına gönüllü olarak destek vermiştir. Ayrıca Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi üyesi olarak Türk Edebiyatı ve Türk Kültürüne değerli katkılar sağlamıştır.

Kısaca öz geçmişinden kesitler sunduğum Hocamızla tanışıklığım çok eskilere dayanmaktadır. Çocukluk yıllarım Saraçoğlu Mahallesinde Milli Kütüphanenin hemen yanındaki evde geçtiği için hocamızı aklımın erdiği günden itibaren tanıma şansına sahip oldum. Mahalledeki çocuklarla birlikte Kütüphane bahçesindeki havuza girdiğimizde “evladım o su kirli hasta olacaksınız” diyerek bizlere seslenmesi o günlerden hatırladığım hoş bir anıdır.

Üniversiteye başladığım 1975 yılında yazmaların kataloglanması dersinde hocamızı gördüğüm anda sanki ailemden birisini görmüş gibi olmuştum. Eve geldiğimde anneme ve babama Milli Kütüphane Müdürü Müjgan teyze bizim derslerimize giriyor diye sevinçle anlatmıştım. O tarihten itibaren çok yakinen tanıma imkanına sahip olduğum hocamızla hiçbir zaman irtibatımı koparmayarak her fırsatta onun değerli görüşlerinden faydalandım. Milli Kütüphaneye Başkan Yardımcısı olarak atanmamdaki en önemli faktör de değerli hocamız olmuştur. O zamanki Kültür Bakanı ve Müsteşarı ile bizzat görüşerek benim Milli Kütüphane Başkan Yardımcısı olarak atanmamı sağlamıştır.

Hocamız gibi hayatını bu mesleğe adayan kişilerin özverili çabaları ile kazanılan mesleki bilinç, bu millete sunulan hizmetlerin karşılıksız kalmayacağını bize öğretmiştir. Bu bilinçle vurgulamak isterim ki; Hocamızın meslek ahlakı; geleceğimizin sigortası, çalışma ve başarıya mücadelemizin temel itici gücüdür.

İnsanlığın uygarlaşmasında kitabın, okumanın, araştırmanın ve kütüphanelerin önemi üzerinde küresel bir puanlama yapılırsa, Hocamız; hiç şüphesiz bütün halk kesimlerinin ve üst düzey bürokrasinin tam puanını alırdı ve eminim ki, ülkemizde de en yüksek puanla birinci olurdu.

Milli Kütüphane tarihinin en parlak dönemlerine damgasını vuran Hocamızın akademik çalışmaları kitap ve tez konusu olmuş ve hakkında makaleler yazılmıştır. Hayatının son günlerine kadar üretmeye devam ettiği yüzlerce makale ve araştırma ile tüm tecrübesini bilim dünyası ile paylaşma azmi bizlere ders olmalıdır.

Kütüphanecilik mesleğinin ve edebiyat tarihçiliğinin mihenk taşlarından birisi olan Hocamız, üstün yurtseverliği, millet sevgisi, meslek bilinci ve aydın kadın şahsiyeti ile meslektaşlarımızın yüreğinde daima yaşayacaktır.